

XX. évfolyam, 4. szám, 2017

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XX. évfolyam, 4. szám, 2017

Megjelenik kéthetente
2017. március 1.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Tubáné Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica	5
Agrárpolitikai Hírek	6
A gabonafélék jegyzése	8
Termelői és kikötői árak	13
Gabonapiaci információk.....	16
Olajnövény-piaci jelentés	18
Szójabab	18
Repcemag	18
Napraforgómag.....	18
Az olajmagok és származékaik jegyzése	21
Termelői és kikötői árak	25
Olajmagpiaci információk	27

Összefoglaló

A nemzetközi piacon február első felében még kissé emelkedett a búza ára, aminek az USA élénk exportja és az egyes térségek (EU, fekete-tengeri országok, USA) időjárása miatti aggodalmak ugyanúgy hajtóerői voltak, mint a fekete-tengeri térségben az ukrainai és az oroszországi valuta leértékelődésével járó növekvő kivitel.

A chicagói árutőzsdén február első felében még 167 dollár/tonnáig emelkedett a búza fronthavi jegyzése, majd ezt követően 160 dollár/tonna alá eszkedett a hónap utolsó napjaiban, ami várhatóan a fizikai piacra is begyűrűzik.

A Nemzetközi Gabonatanács közzétette a kukorica 2017/2018. gazdasági évi termőterületére vonatkozó várakozásait, amely szerint a növény az egy évvel korábbinál közel 1 százalékkal kisebb területet, világszerte 181,2 millió hektárt foglalhat el a következő szezonban.

A bőséges készletek és a dél-amerikai betakarítással bővülő kínálat ellenére a kukorica ára erősödött a világpiacon január közepe és február közepe között az argentinai áradásokról érkező aggasztó hírek és az USA-ban megtermelt termény iránti élénk bel- és külpiazi kereslet eredményeként. A chicagói árutőzsdén február első felében még 150 dollár/tonnáig araszolt a kukorica fronthavi jegyzése, a hónap második felében azonban 143 dollár/tonnára gyengült.

Az USA agrárminisztériumának várakozásai szerint a szójabab vetésterülete nőni fog az USA-ban az idén a kukorica rovására, amit az előbbi jobb jövedelmezőségével, illetve azzal magyaráznak a szakértők, hogy az észak-amerikai országban a szója vetése kisebb ráfordítást igényel, mint a kukoricáé. A következő hetekben összesen 35,6 millió hektáron (+5 százalék) kerülhet szójavetőmag a földbe.

A szűkös európai repcemagkészletek áremelő hatását a növényi olajok, a szójabab és a kanadai canola jegyzésének csökkenése sem tudta kompenzálni február első felében. A hónap közepétől azonban jelentős mértékben gyengült a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*), ahol továbbra is az inverz piac a jellemző.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 107-108 ezer forint/tonnáig gyengült a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február első dekádjában. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 103-104 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag február első hetében, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) legfrissebb, februári prognózisa szerint a 2016/2017. gazdasági évinél mindössze félmillió hektárral kisebb, 221,4 millió hektárról arathatnak búzát a világon a 2017/2018. évi szezonban.

A világ elsőszámú búzatermelőjeként és exportőreként számon tartott Európai Unióban 24,1 millió hektárt (–1 százalék) foglalhat el a növény 2017-ben (*Tallage*). Franciaországban, Németországban és Romániában nem változott a terület, sorrendben 5,2 millió, 3,2 millió és 2,1 millió hektáron vetették el a búzát 2016 őszén, ugyanakkor Lengyelországban 3 százalékkal 2,4 millió hektárra csökkent az őszi búza termőterülete. Az Egyesült Királyságban és Spanyolországban egyaránt 1,8 millió hektáron folyhat búzatermelés (mindkettő –1 százalék). Bulgáriában az egy évvel korábbinál 3 százalékkal nagyobb (1,12 millió hektár), ellenben Magyarországon annál 3 százalékkal kisebb (980 ezer hektár) területet foglalhat el a búza az idei évben. Európa-szerte enyhült az időjárás a január eleji fagyok óta, így a szakértők egyelőre nem számolnak jelentősebb fagykárrel a közösségben. Ki kell azonban hangsúlyozni, hogy a károsodás mértéke a növényzet vegetatív fejlődése során válik láthatóvá. Mindenesetre az elemzők a rendelkezésre álló információk alapján közel 144 millió tonna uniós búzatermést valószínűsítene, amely 8 millió tonnával haladná meg a 2016. évi. Amennyiben a minőség is kedvezőbben alakul az elmúlt évinél, a harmadik országokba irányuló export 3,4 millió tonnával 26,4 millió tonnára emelkedhet az új szezonban. A közös célpiacokon az uniós búza pozícióját nagyban befolyásolja majd Oroszország és Ukrajna termelése és exportálható volumene. Az EU-ban megtermelt búza ára elsősorban a két szovjet utódállam búzaáraihoz fog igazodni az elemzők szerint.

Oroszországban az *IGC* egy évvel korábbihoz hasonló területet jelez, így őszi és tavaszi búzát összesen 27,2 millió hektárról arathatnak az idén. Noha a 2016. évinél 5-6 millió tonnával kevesebb lehet az idei búzatermés, a *Tallage* által 67 millió tonnára jelzett volumen még így is bőségesnek mondható. A 2016/2017. évi szezonban felhalmozódott készlet miatt a szovjet utódállam kivitele a várhatóan kisebb termés ellenére is közel

30 millió tonnára nőhet (+3 százalék) a következő, 2017/2018. évi szezonban. Ezzel megőrzi vezető exportőr szerepét az észak-afrikai térségben, de Bangladesbe (2,1 millió tonna) és Törökországba (4,1 millió tonna) is számottevő mennyiséget szállíthat.

A *Tallage* várakozásai szerint Ukrajnában a 2016. évinél 8 százalékkal kevesebb, 23,9 millió tonna búza kerülhet az idén a magtárakba. Ebből kiindulva a fekete-tengeri ország kivitele 16 százalékkal 13,7 millió tonnára eshet, és elsősorban Ázsiában veszíthet piacot. Az EU-ba előreláthatóan a 2016/2017. gazdasági évihez hasonló volument, 1,2 millió tonnát szállíthat, ennek zömét 0 százalékos vámtarifa mellett. A szakértők ugyanis azt feltételezik, hogy a 2018-ban ismét megnyíló, 950 ezer tonna búza unióba irányuló vámmentes exportjának lehetőségét Ukrajna már 2018 első felében kihasználja.

Az USA-ban a búzatermelés gyenge jövedelmezősége miatt sokan hagytak fel a növény termesztésével, és 2016 őszén az elmúlt 108 év (!) legkisebb területén vetettek őszi búzát a gazdák az *IGC* tájékoztatása szerint. Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) február végén tette közzé az észak-amerikai országban termesztett főbb szántóföldi kultúrák idei termőterületére vonatkozó várakozásait, amely szerint az őszi búza 13,1 millió hektárnyi vetésterülete közel 11 százalékkal múlja alul az egy évvel korábbit. A tavaszi búzával együtt összesen 18,6 millió hektáron teremhet búza az USA-ban 2017-ben.

A nemzetközi piacon február első felében még kissé emelkedett a búza ára, aminek az USA élénk exportja és az egyes térségek (EU, fekete-tengeri országok, USA) időjárása miatti aggodalmak ugyanúgy hajtóerői voltak, mint a fekete-tengeri térségben az ukrainai és az oroszországi valuta leértékelődésével járó növekvő kivitel. Az egy hónappal korábbihoz képest tonnánként 9 dollárral emelkedett az argentinai malmi búza, 5 dollárral az oroszországi kenyérgabona ára február közepéig. A termény franciaországi és romániai ára egyaránt 4 dollárral, az USA-ban termelt piros keményszemű búzáé (*HRW*) ár 2 dollárral erősödött ezalatt, míg a németországi ár nem változott. Ezek eredményeként 184-195 dollár (USD)/tonna (*FOB*) között volt elérhető a malmi búza a világpiacon február közepén, amikor az észak-

afrikai térségben az oroszországi termés volt a legversenykéesebb. Mindeközben az ukrainai takarmánybúza ára 9 dollárral 182 dollár/tonnára, a franciaországi 7 dollárral 181 dollár/tonnára nőtt, ezekkel nem képes versenyezni az Egyesült Királyságban termelt takarmánygabona, amelyet 195 dollár/tonnáért kínálnak. Megszülettek az első szerződések az idei termésre is: 170 dollár/tonna volt az ukrainai, 191 dollár/tonna a franciaországi és 179 dollár/tonna az oroszországi búza kikötői ára február közepén. Magyarországon átlagosan 44-45 ezer forint/tonna körül mozgott az ótermésű étkezési búza, 43-44 ezer forint/tonna körül a takarmánybúza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára február harmadik hetében.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) február első felében még 167 dollár/tonnáig emelkedett a búza front-havi jegyzése, majd ezt követően 160 dollár/tonna alá ereszkedett a hónap utolsó napjaiban, ami várhatóan a fizikai piacra is begyűrűzik. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) ezzel párhuzamosan 170-173 euró/tonna környékén hullámozott a termés legközelebbi lejáratra szóló jegyzése. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza márciusi jegyzése 41 ezer forint/tonna maradt. A takarmánybúzára továbbra sem érkezett vételi vagy eladási ajánlat, így a kereskedése 2016. december 1. óta szünetel.

Kukorica

Az *IGC* közzétette a kukorica 2017/2018. gazdasági évi termőterületére vonatkozó várakozásait, amely szerint a növény az egy évvel korábbinál közel 1 százalékkal kisebb területet, világszerte 181,2 millió hektárt foglalhat el a következő szezonban. Tekintettel arra, hogy a vetés még az északi féltekén sem kezdődött el, ez a szám akár számottevően is módosulhat.

Szakértők szerint az USA-ban a szójababnál alacsonyabb jövedelmezősége miatt csökken a kukorica termőterülete. Az *USDA* előzetes adatai szerint 36,4 millió hektáron (–4 százalék) vethetnek kukoricát a gazdák néhány hét múlva.

A *Tallage* elemzői az Európai Unióban a termőterület mérsékelt növekedését várják, 8,8 millió hektárról takaríthatnak be a gazdák kukoricát összességében a 2016. őszi 8,7 millió hektárral. A legnagyobb területet, 2,58 millió hektárt ebben az évben is Romániában foglalhatja el a növény. Franciaországban a 2016. évi 1,49

millió hektárról 1,53 millió hektárra nőhet a kukorica termőterülete. Noha hivatalos adatok még nem állnak rendelkezésre, a francia szakértők szerint Magyarországon 1,05 millió hektáron (+2 százalék) teremhet kukorica az idén. Olaszországban 3 százalékkal 700 ezer hektárra, Lengyelországban 5 százalékkal 660 ezer hektárra nőhet a termőterület. Németországban a várakozások szerint 420 ezer hektár, Bulgáriában 450 ezer hektár marad a növény által elfoglalt terület.

Oroszországban 6,1 százalékkal 3 millió hektárra, Ukrajnában 3,8 százalékkal 4,4 millió hektárra nőhet a növény termőterülete 2017-ben.

A déli féltekén még lábba áll a 2016/2017. gazdasági évi termés, így az *IGC* következő, 2017/2018. évi szezon kukoricaterületére vonatkozó adatai igen bizonytalanok tekintendők. A szervezet a növény termőterületének zsugorodására számít, Argentínában 5,6 millió hektárt (–3,4 százalék), Brazíliában 16,4 millió hektárt (–0,9 százalék) jelez.

A bőséges készletek és a dél-amerikai betakarítással bővülő kínálat ellenére a kukorica ára erősödött a világpiacra január közepe és február közepe között az argentinai áradásokról érkező aggasztó hírek és az USA-ban megtermelt termés iránti élénk bel- és külföldi kereslet eredményeként (*Tallage*). A májusi szállítmányok ára egyaránt 5 dollárral emelkedett az USA-ban, Franciaországban, Romániában/Bulgáriában és Argentínában, ugyanakkor Ukrajnában 1-3 dolláros drágulás figyelhető meg. Brazíliában egyelőre még nem elérhető az új termés. Mindezek eredményeként a 164 és 166 dollár/tonna exportár (*FOB*) mellett az argentinai és az USA-ból származó tengeri volt a legversenykéesebb a piacon, ezt az ukrainai (172 dollár/tonna), a romániai/bulgáriai (180 dollár/tonna) és a franciaországi (195 dollár/tonna) követte február közepén. A nyári időszakra fekete-tengeri szállítmányokat már nem lehet lekötöni, a többi exportőr az egy hónappal korábbinál 4-11 dollárral drágábban, 163-201 dollár/tonnáért kínálta a kukoricát február közepén. A márciusi–áprilisi időszakban a mediterrán térségben az ukrainai kukorica a legolcsóbb, ezt követően az argentinai nyerhet teret. Ázsia egyelőre az ukrainai és az USA-ban megtermelt kukorica jut el a legkedvezőbb áron, majd májustól itt is az argentinai lesz a legolcsóbb az előrejelzések szerint. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 40-41 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a takarmánykukorica február harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 8 százalékkal alacsonyabb áron.

A chicagói árutőzsdén február első felében még 150 dollár/tonnáig araszolt a kukorica fronthavi jegyzése, a hónap második felében azonban 143 dollár/tonnára

gyengült. A párizsi árutőzsdén 171-173 euró/tonna körül hullámozott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ugyanekkor. A BÉT-en 43 ezer forint/tonna fölé emelkedett a termény márciusi jegyzése ezalatt.

Agrárpolitikai Hírek

- A Magyar Államkincstár megkezdte a mintegy 5 milliárd forintnyi kárenyhítő juttatás kifizetését – mondta Czerván György Zalakaroson, egy szakmai fórumon. Az agrárgazdaságért felelős államtitkár elmondta, hogy a 2016. kárenyhítési évben a gazdálkodóknak számos elemi káreseménnyel kellett megküzdeniük, amelynek következményeként közel 9500 termelő mintegy 11 000 db kárbejelentést tett, több mint 131 000 hektár területre. A legtöbb kárbejelentés, 4000 db-ot is meghaladóan Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében történt. A károkkal kapcsolatban kiemelte, hogy elsősorban a tavaszi fagykár és a jégesőkár okozott pusztítást. Ismertette, hogy a káresemények mintegy 2/3-a a szántóföldi növénykultúrákat – napraforgó, kukorica, őszi búza – sújtotta. A szántóföldi zöldségkultúrák közül a tavaszi zöldborsó, burgonya, illetve paprika, míg a gyümölcskultúrák esetében az alma, a meggy és a szilva károsult. Czerván György felhívta a figyelmet arra, hogy a jogos igények alapján végül kárenyhítő juttatásban részesülő 3327 mezőgazdasági termelő közül csak töredékük (12,5 százalék) rendelkezett mezőgazdasági biztosítással. Ugyan az elmúlt években az uniós társfinanszírozású mezőgazdasági biztosítási díjtámogatásoknak köszönhetően emelkedik a mezőgazdasági biztosítások száma, de az még közel sem éri el az ideális szintet. Kiemelte, hogy megfelelő biztosítás hiányában a termelők évente több milliárd forintot hagynak a Kárenyhítési Alapban, hiszen így csak az egyébként járó kárenyhítő juttatás felére jogosultak. Az államtitkár jelezte, hogy a kormányzat számára fontos az agrárkárenyhítési rendszer termelői igények és tapasztalatok alapján történő folyamatos fejlesztése, ezért jelenleg az

Országgyűlés előtt van a kockázatkezelési törvény módosítása. A módosítás a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer kibővítését javasolja az országos lefedettséget adó talajgenerátoros jégkármegelőző rendszerrel, amelynek kiépítése a Vidékfejlesztési Program forrásaiból, majd annak működtetése elsősorban – pótlólagos termelői befizetés nélkül – a Kárenyhítési Alap forrásaiból és a Kormány által is támogatott önkéntes befizetésekből valósulhat meg. Lényeges változtatás továbbá, hogy a javaslat a kárenyhítésnél az eddigi üzemi szint helyett a károsult növénykultúra szintjére tervezi levinni a 15 százalékos termelési értékcsökkenési limitet, így a károsodott termelők szélesebb köre részesülhet az eddigieknél magasabb összegű kifizetésekből anélkül, hogy ez az alap működőképességét középtávon rontaná. A javaslat a 2012-ben és 2015-ben is bekövetkezett súlyos légköri aszályok tapasztalatai alapján a jelenlegi aszálydefiníciót is kiegészíti. A cél, hogy az agrárkárenyhítési rendszer keretében a nyári időszakok hősokkja miatti aszálykárok is kompenzálhatók legyenek. Előfordulhat ugyanis, hogy bár elegendő csapadék jellemzi az adott időszakot, mégis a magas hőmérséklet miatti párolgás következtében a csapadék nem jut el a talajba, így a termelőket a lehullott csapadék ellenére is jelentős aszálykárok érik. A tárca még 2016 decemberében megszerezte a módosítások bevezetéséhez szükséges brüsszeli jóváhagyást, így azok bevezetése az Országgyűlés döntése alapján már a 2017. kárenyhítési évtől megtörténhet.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2017. 7. hét	2017. 7. hét/2017. 6. hét (százalék)	2017. 7. hét/2016. 7. hét (százalék)
Étkezési búza	44 410	102	94
Takarmánybúza	43 416	103	93
Takarmánykukorica	40 505	98	92
Takarmányárpa	37 876	98	86

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.22.	2017.2.23.	2017.2.24.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2017. március	HUF/tonna	41 000	41 000	41 000
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2017. március	EUR/tonna	171	172	172
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2017. március	USD/tonna	162	161	158

Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzi a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

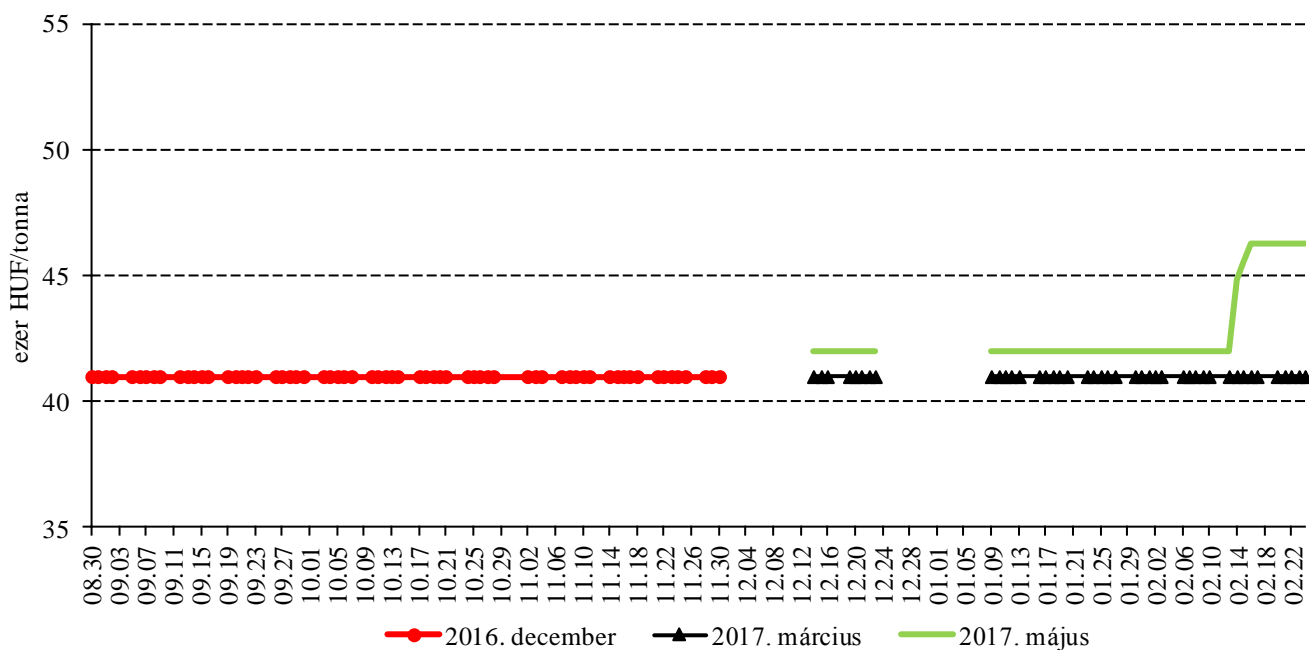
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.22.	2017.2.23.	2017.2.24.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2017. március	HUF/tonna	43 300	43 300	43 300
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. március	EUR/tonna	173	173	171
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2017. március	USD/tonna	146	144	143

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

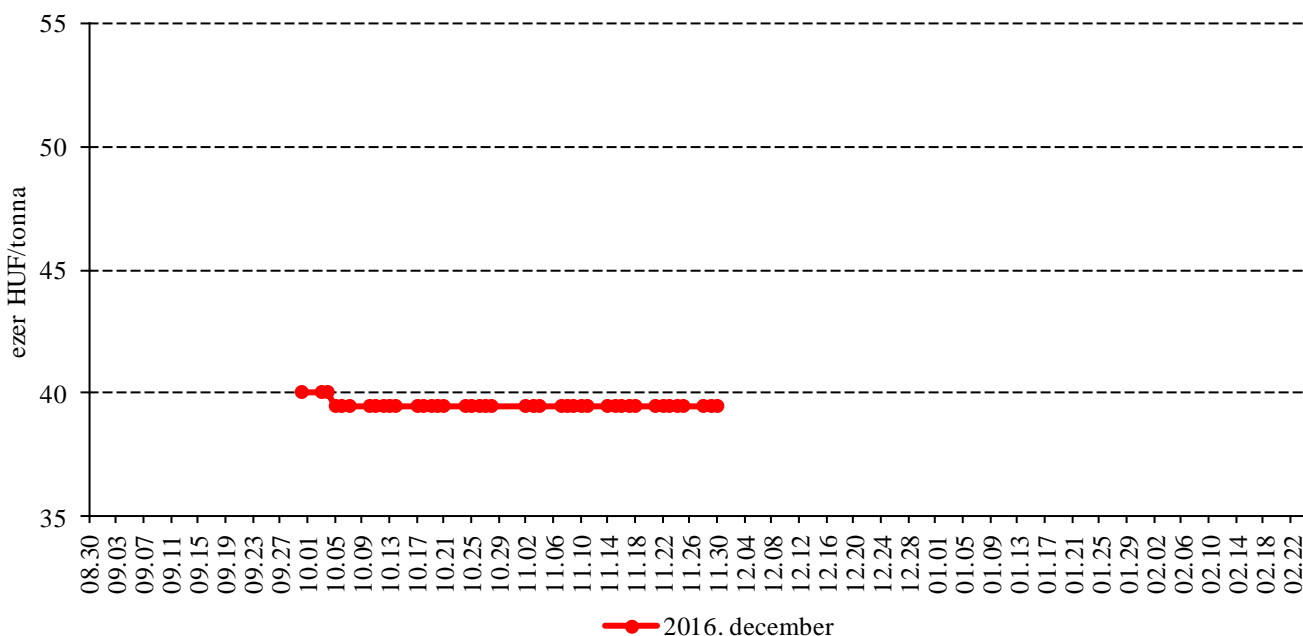
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Forrás: BÉT

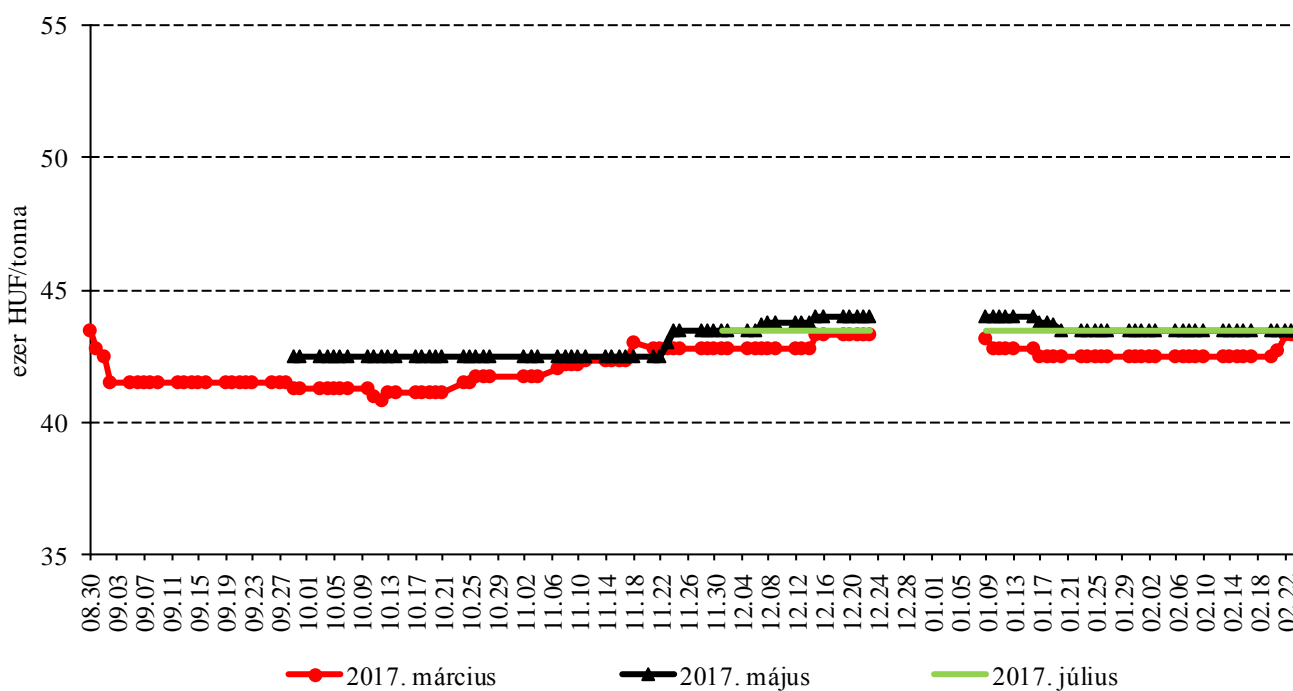
2. ábra: A takarmánybúza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. december 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.

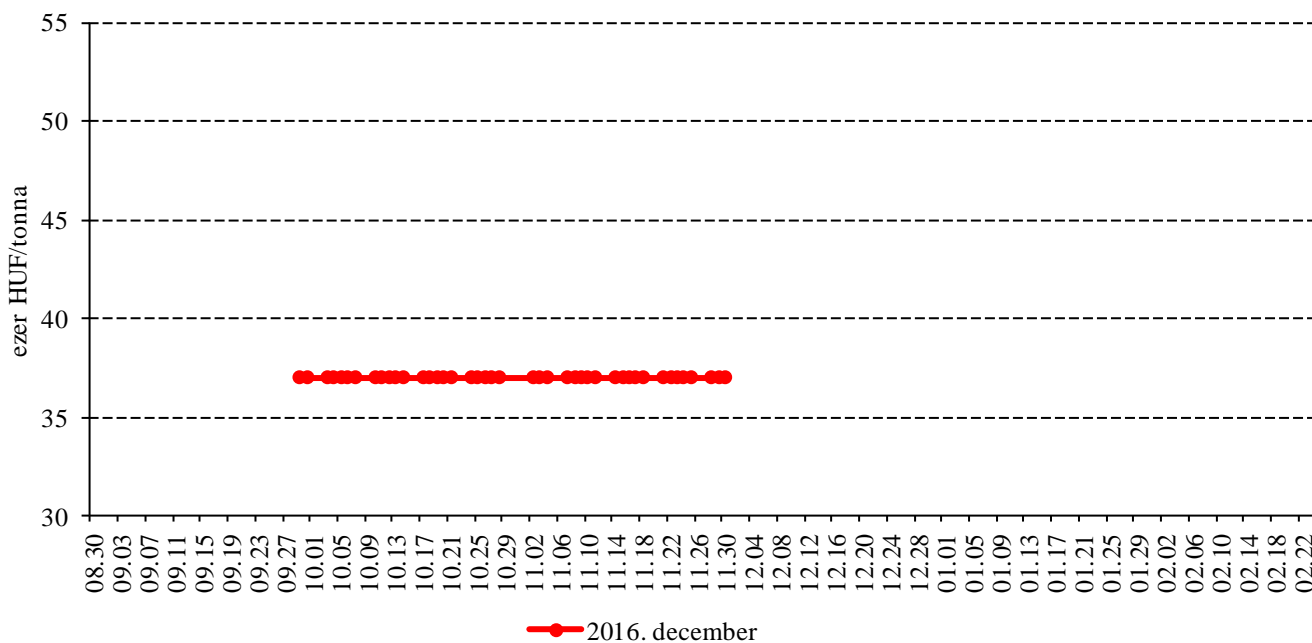
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

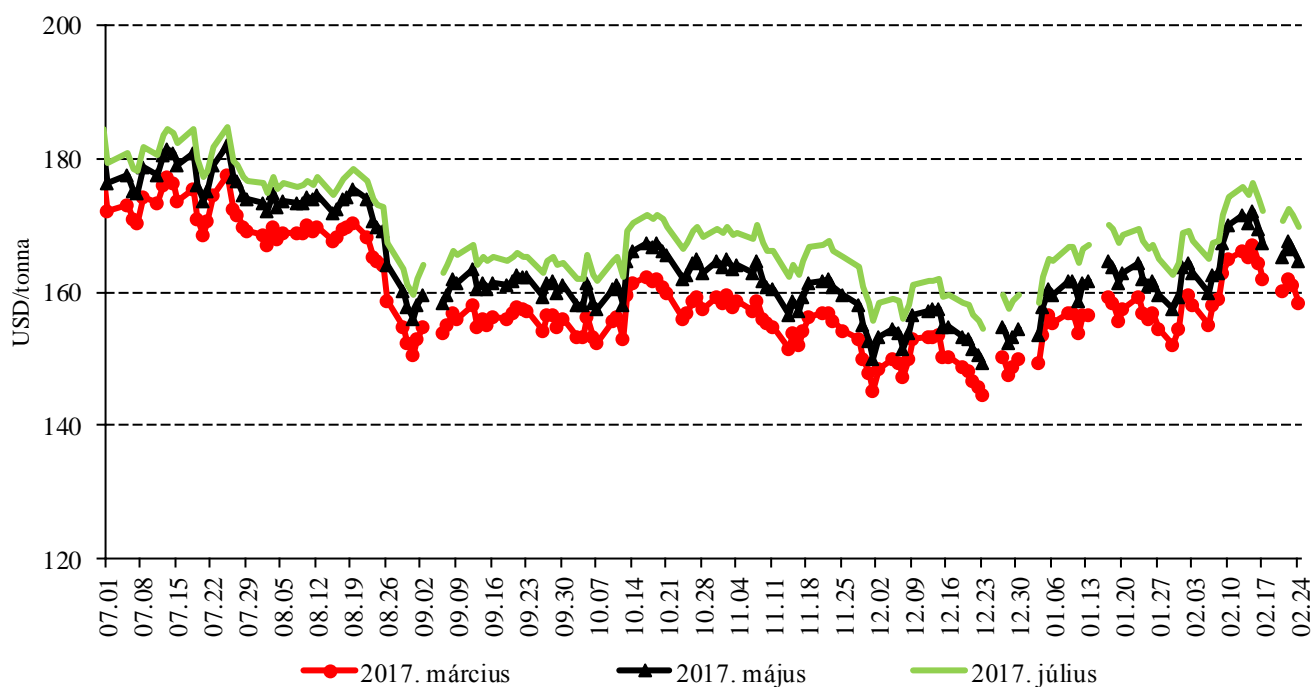
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

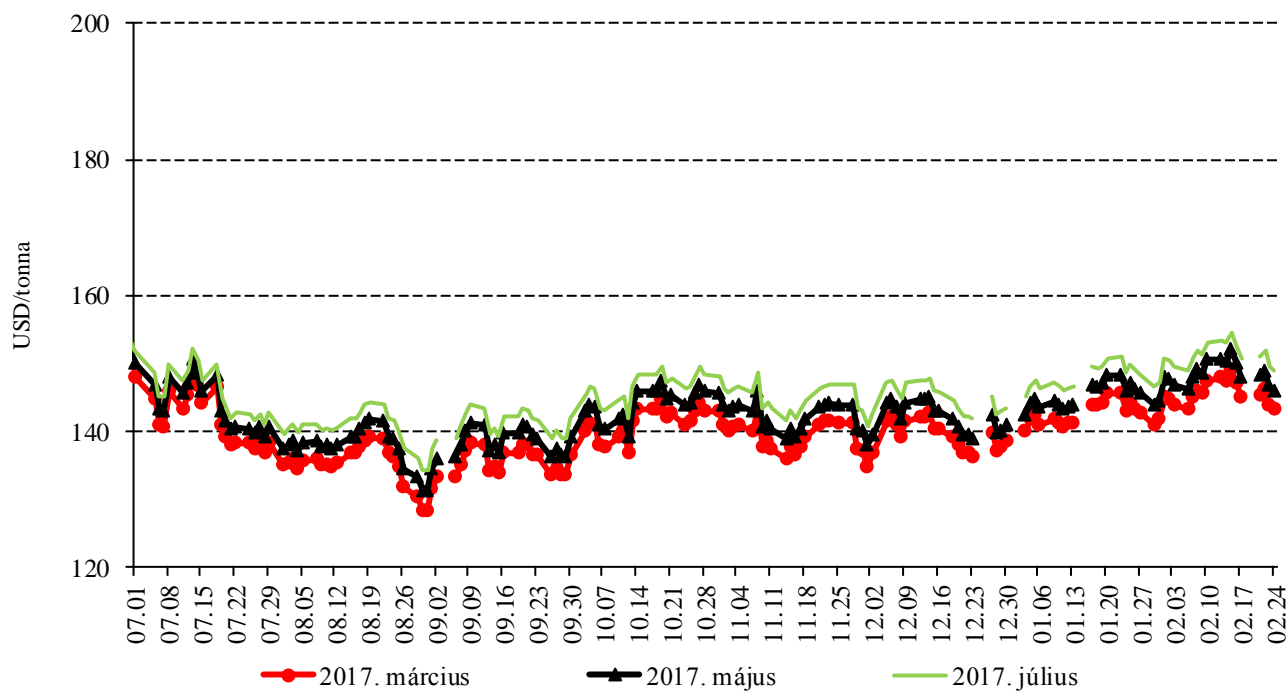
Megjegyzés: A takarmányárpa 2016. december 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

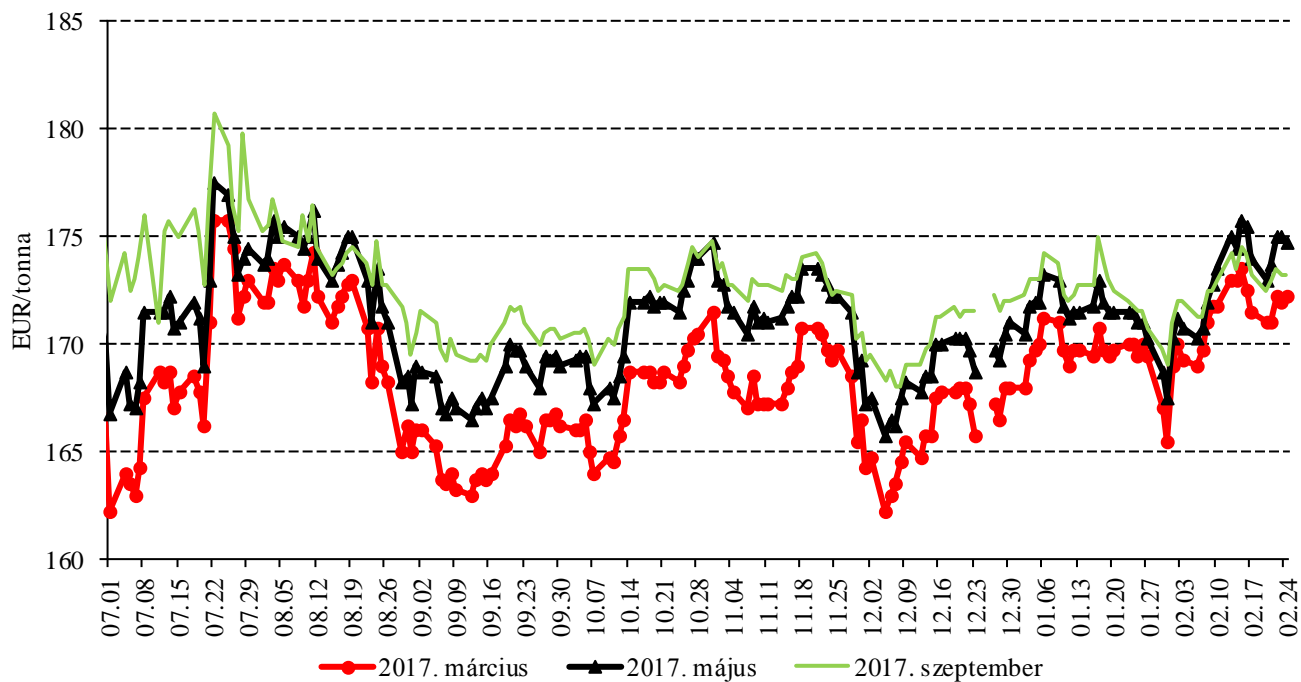
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

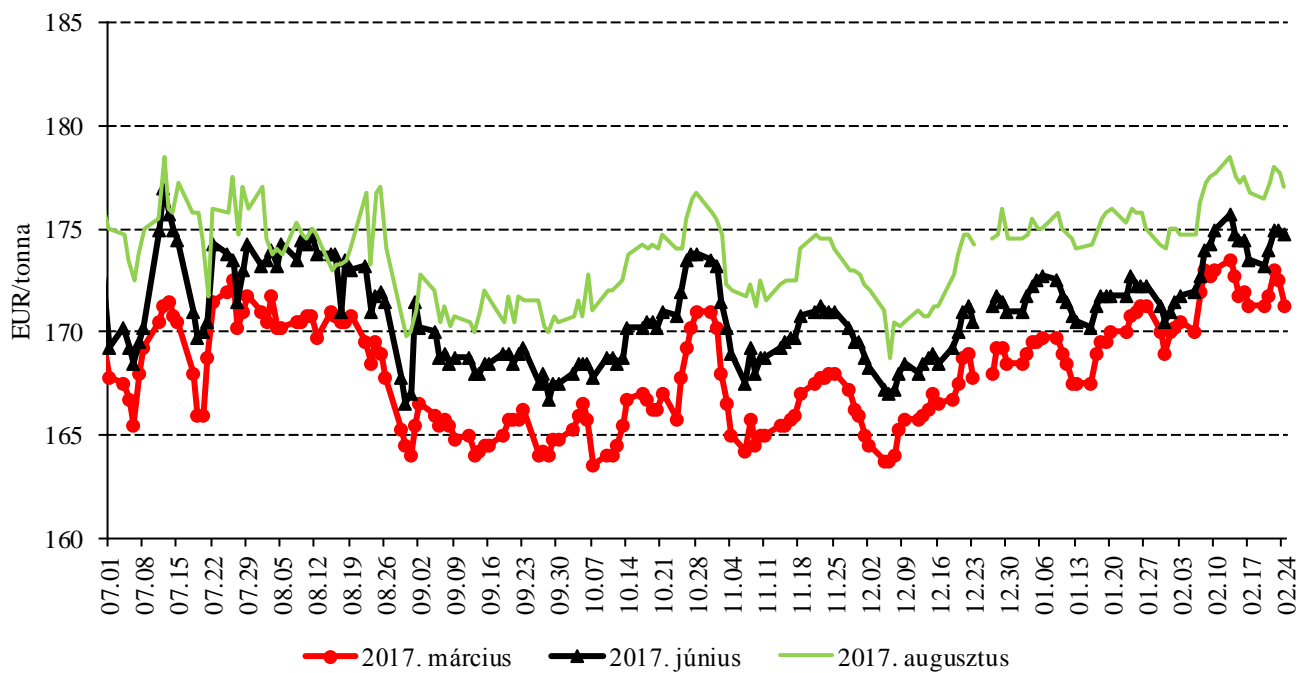
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2017. február 24.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2017. március	172	53 153	2017. március	158	46 150
2017. május	175	53 924	2017. május	165	47 948
2017. szeptember	173	53 461	2017. július	170	49 448
2017. december	176	54 233	2017. szeptember	175	51 053
2018. március	178	54 927	2017. december	182	53 022
2018. május	180	55 622	2018. március	187	54 391
KUKORICA					
2017. március	171	52 844	2017. március	143	41 740
2017. június	175	53 924	2017. május	146	42 498
2017. augusztus	177	54 619	2017. július	149	43 369
2017. november	173	53 307	2017. szeptember	151	44 079
2018. január	174	53 770	2017. december	154	44 837
2018. március	176	54 156	2018. március	157	45 801

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Lejárat		Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2017. 02. 16. (százalék)	2017. 02. 23. (százalék)
Búza	2017. március	160,94	21,6	39,2
Kukorica	2017. március	143,85	17,2	26,2
Szójabab	2017. március	371,63	15,3	20,0
Szójadara	2017. március	364,54	23,3	24,2

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2017. február 21.)

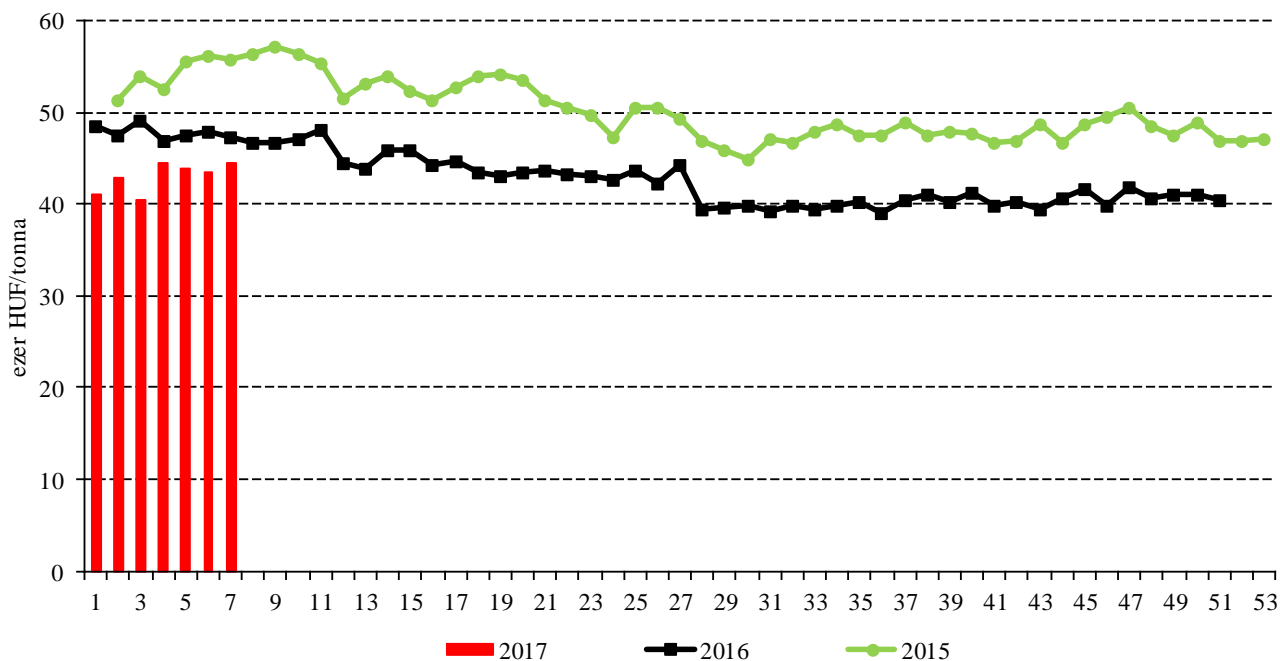
Pozíciók száma											
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	45 912	133 253	103 485	9 853	15 909	95 305	132 856	34 463	71 757	42 533	40 880
Kukorica	324 144	730 507	308 717	16 288	37 495	294 420	187 662	104 171	161 301	95 121	125 970
Szójabab	195 860	417 621	130 243	6 802	17 542	184 924	23 329	57 068	66 638	61 464	55 391
Szójadara	62 121	266 652	89 924	4 280	10 903	91 372	17 999	14 138	42 208	11 895	33 293

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

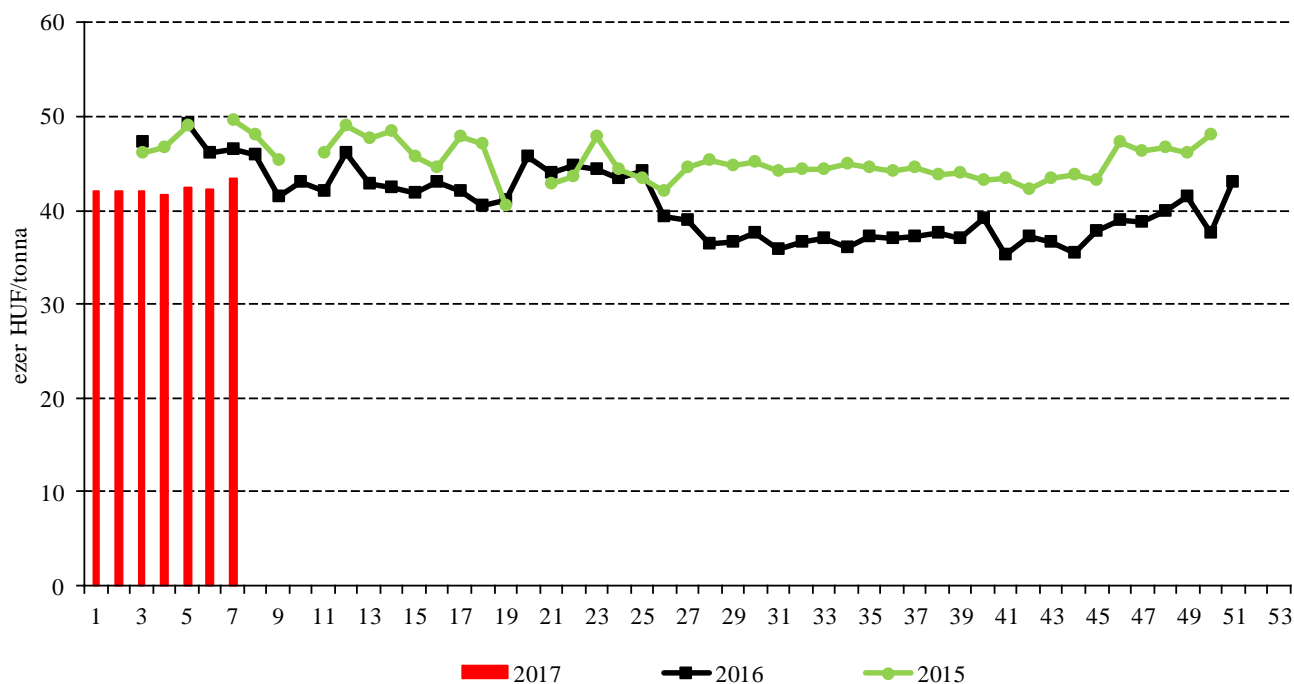
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

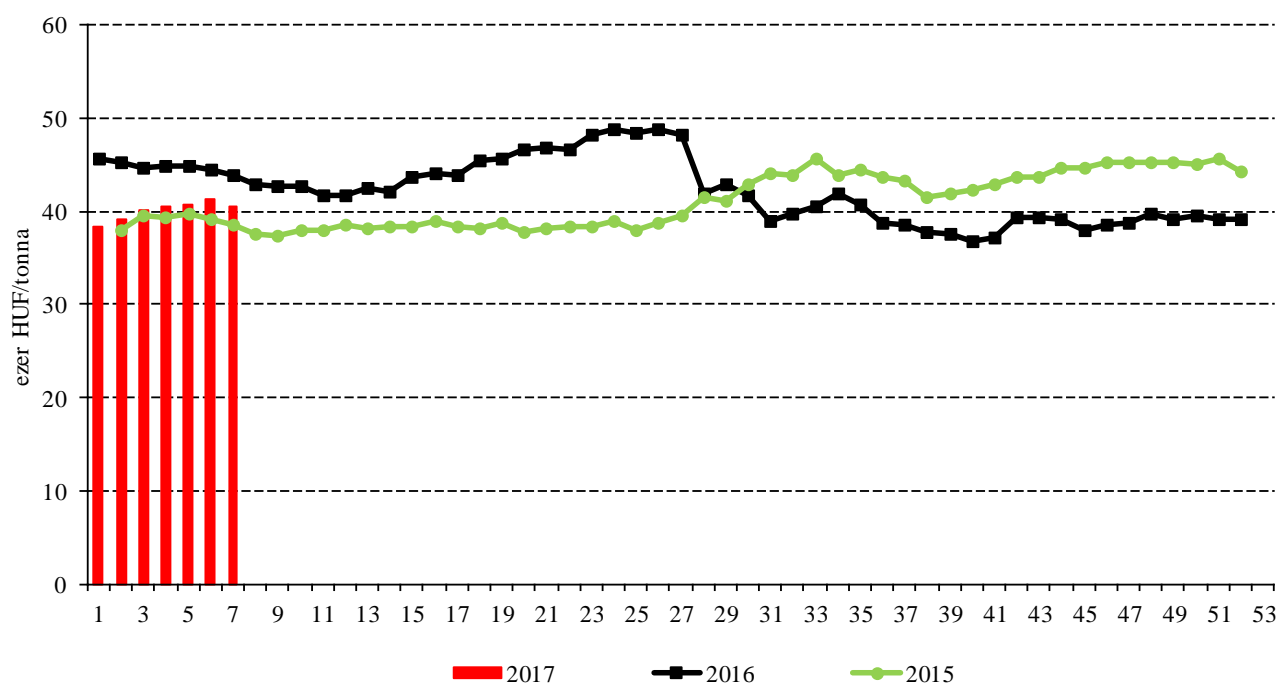
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

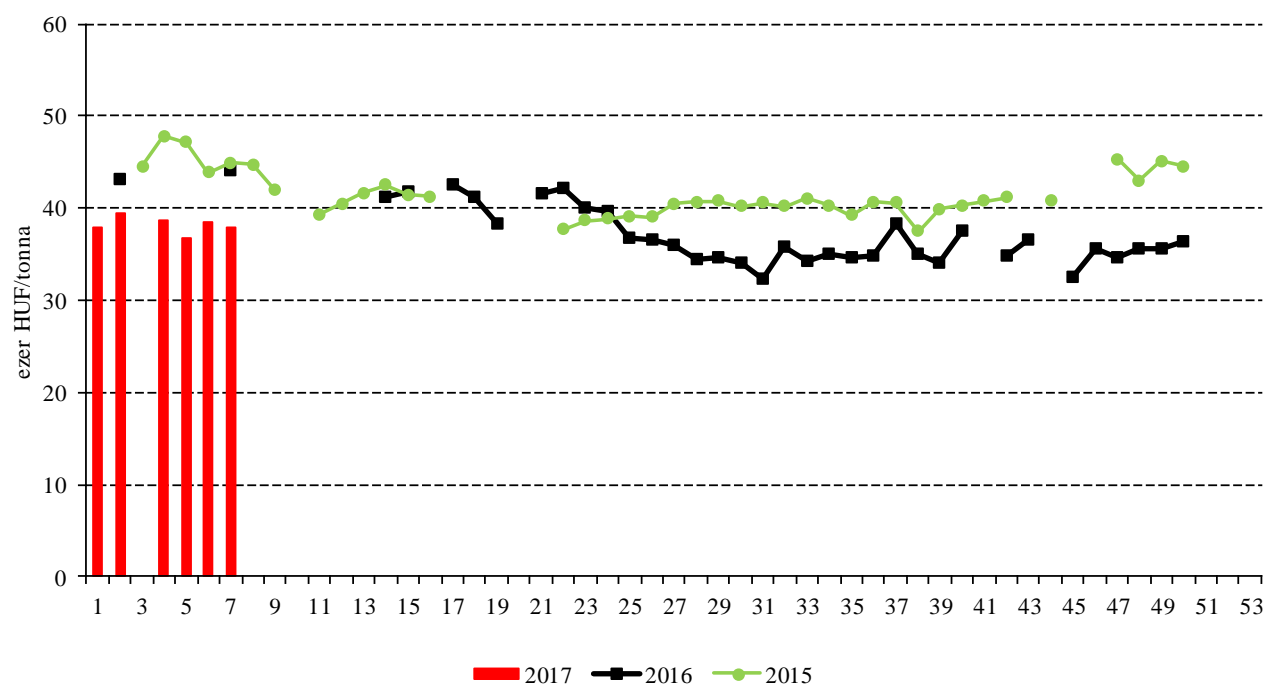
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2016.02.04.	2017.02.11.	2016.02.18.	2017.02.25.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	213	221	226	224
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	190	191	191	193
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	184	185	187	189
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	180	180	181	185
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	170	177	185	184
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	168	171	171	168
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	167	166	170	169
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	166	176	165	n. a.
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	179	179	179	179
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	162	165	164	166
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	166	165	165	167
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2017. 4. hét	2017. 5. hét	2017. 6. hét	2017. 7. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	155	155	154	154
	Németország, DEPSILO Hamburg	172	175	177	177
	Franciaország, DELPORT Rouen	175	171	174	178
	Románia, DEPSILO Banat	147	147	141	153
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	166	168	170	170
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	156	152	157	159
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	n. a.	127	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	167	169	168	167
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	151	156	156	156
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	169	168	169	171
	Románia, DEPSILO Oltenia	134	146	143	144
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	128	128	130	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	146	150	150	150
	Franciaország, DELPORT Rouen	148	144	147	152
	Románia, DEPSILO Muntenia	133	n. a.	133	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	141	141	143	142

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszerezés	Mértékegység	2016. 7. hét	2017. 6. hét	2017. 7. hét	2017. 7. hét/ 2016. 7. hét (százalék)	2017. 7. hét/ 2017. 6. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	484	499	481	99	96
		HUF/kg	73	66	66	90	100
	zsákos	tonna	1 285	1 639	1 831	142	112
		HUF/kg	76	69	69	90	99
	zacskós	tonna	823	600	726	88	121
		HUF/kg	88	80	80	90	100
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	20	16	28	138	171
		HUF/kg	87	79	80	91	101
	zacskós	tonna	27	26	30	113	117
		HUF/kg	96	88	89	93	101
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	406	321	291	72	91
		HUF/kg	71	65	64	91	100
	zsákos	tonna	401	465	406	101	87
		HUF/kg	74	66	66	90	99
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	218	192	285	131	149
		HUF/kg	78	72	72	92	100
	zsákos	tonna	25	39	54	214	138
		HUF/kg	80	77	77	97	100
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	47	58	54	117	94
		HUF/kg	98	85	88	90	103

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2016. január	2016. december	2017. január	2017. január/ 2016. január (százalék)	2017. január / 2016. december (százalék)
Brojlertáp	tonna	7 962	7 850	8 770	110	112
	HUF/tonna	95 129	89 353	86 973	91	97
Hízósertéstáp	tonna	9 261	9 547	7 983	86	84
	HUF/tonna	78 082	67 813	67 653	87	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január–november	2016. január–november	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 510,67	2 079,55	137,7
	10039000 Árpa, nem vető	781,31	594,31	76,1
	10059000 Kukorica, nem vető	4 007,39	2 199,05	54,9
Import	10019900 Búza, nem vető	132,73	154,46	116,4
	10039000 Árpa, nem vető	52,48	32,81	62,5
	10059000 Kukorica, nem vető	74,29	23,98	32,3

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2015. július 1.– 2016. február 23.	2016. július 1.– 2017. február 21.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	17 643	15 755	89,3
	Árpa	7 200	2 961	41,1
	Kukorica	1 224	1 803	147,3
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 790	2 256	80,8
	Árpa	266	321	120,6
	Kukorica	9 000	7 125	79,2

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
BÚZA						
Termelés	736	748	737	753	712	730
Felhasználás	712	740	720	738	702	714
Export	172	178	165	170	167	171
Import	167	176	165	170	167	171
Zárókészlet	241	249	221	236	218	234
KUKORICA						
Termelés	961	1 040	973	1 049	937	1 013
Felhasználás	960	1 033	970	1 035	934	977
Export	145	143	136	136	145	139
Import	145	143	136	136	145	139
Zárókészlet	210	218	209	224	252	286

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén javában zajlik a 2016/2017. gazdasági évi szójababtermés betakarítása, és a kilátások igen ígéretesek. Az *Oil World* legfrissebb, februári prognózisában a 2015/2016. évi szezonban betakarítottnál 9-10 millió tonnával több, 176 millió tonna szójababtermést valószínűsít, így a globális kibocsátás meghaladná a 337 millió tonnát. Ez közel 26 millió tonnával múlna felül az előző szezon volumenét. Amennyiben ez realizálódik, a felhasználás növekedése mellett a zárókészlet akár 8 millió tonnával 88 millió tonnára is nőhet.

Ezzel egy időben az északi féltekén már a 2017/2018. gazdasági évi termést adó szójabab vetésére készülnek a gazdák, és február végén az USA agrárminisztériuma (*USDA*) is közzétette a várva várt előrejelzését. Úgy tűnik beigazolódtak a korábbi várakozások, amelyek szerint a szójabab vetésterülete nőni fog az USA-ban az idén a kukorica rovására, amit az előbbi jobb jövedelmezőségével, illetve azzal magyaráznak a szakértők, hogy az észak-amerikai országban a szója vetése kisebb ráfordítást igényel, mint a kukoricaé. A következő hetekben összesen 35,6 millió hektáron (+5 százalék) kerülhet szójavetőmag a földbe.

A *Tallage* francia piacelemző vállalat szakértői az Európai Unióban az egy évvel korábbinál 8 százalékkal nagyobb, 910 ezer hektár szójababtermő területet jeleztek a 2017. évre. Az unió elsőszámú termelőjénél, Olaszországban 7 százalékkal 322 ezer hektárra nőhet a növény által elfoglalt terület. Franciaországban 151 ezer (+10 százalék), Romániában 132 ezer (+9 százalék), Horvátországban 90 ezer (+20 százalék) és Magyarországon 68 ezer hektárról (+11 százalék) takaríthatnak be szójababot a gazdák.

A déli félteke ígéretes terméskilátásai és az USA szójatermő területének várható növekedése miatt 370 dollár/tonna közelébe ereszkedett a termény fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) február végén.

Repcemag

A szűkös európai repcemagkészletek áremelő hatását a növényi olajok, a szójabab és a kanadai canola

jegyzésének csökkenése sem tudta kompenzálni február első felében. A hónap közepétől azonban jelentős mértékben gyengült a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*), ahol továbbra is az inverz piac a jellemző. A 2017. májusi jegyzés egészen 410 euró/tonnáig, a 2017. augusztusi 379 euró/tonnáig ereszkedett február végéig. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában három hónap szünet után 2017. február 2-től újra jegyzi a repcemagot, tonnánként 109 ezer forintért a 2017. augusztusi, 110 ezer forintért a 2017. szeptemberi lejáratra vonatkozóan. A magyarországi fizikai piacon a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 122 ezer forint/tonna körül mozgott február harmadik hetében.

A *Tallage* szakértői 6,47 millió hektár körül valószínűsítik a repcemag idei betakarítható területét az Európai Unióban, ami az előző évvel közel azonos. Az EU elsőszámú repcetermelő tagországában, Franciaországban a téli fagy egyelőre nem okozott gondot, ellenben 2016-ban a nyár végi aszály nagymértékben hátráltatta a repce vetését, így a növény az egy évvel korábbinál 11 százalékkal kisebb területet, azaz 1,36 millió hektárt foglalhat el. Németországban ugyanakkor alig változott a repce termőterülete (1,34 millió hektár). Az elemzők a növény lengyelországi termőterületét 2016 decemberében még 907 ezer hektárra jelezték, azonban a téli fagykár miatt februárra 866 ezer hektárra korrigálták, ami még így is 10 százalékkal meghaladja a 2016. évi betakarított területet. Az Egyesült Királyságban 8 százalékkal 527 ezer hektárra csökkenhet a repce termőterülete. Romániában 503 ezer hektáron folyhat repcetermelés az idén, ez 7 százalékos csökkenést jelentene a múlt évihez képest. Noha Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint 281 ezer hektáron, a 2015. évinél 11 százalékkal nagyobb területen került repcevetőmag a földbe 2016 őszén, a *Tallage* szakértői 236 ezer hektár betakarítható területet jeleznek (–7 százalék).

Napraforgómag

Az *Oil World* februári prognózisában 47,6 millió tonnára felfelé korrigálta a napraforgómag 2016/2017.

gazdasági évi globális termését. Ez 5 millió tonnával haladná meg az egy évvel korábbi kibocsátást, és várhatóan fedezi a teljes felhasználást (sajtolás és egyéb), így a globális zárókészlet kismértékű emelkedése (3,2 millió tonnára) valószínűsíthető.

Mindeközben az északi féltekén már az idei vetési kampányra készülnek a termelők. Ukrajnában az *APK-Inform* tanácsadó ügynökség szerint 5,3-5,4 millió hektárt foglalhat el a növény az idén. Az Európai Unióban a *Tallage* adatai szerint közel 4,2 millió hektáron teremhet napraforgómag (+2 százalék) a 2017/2018. gazdasági évben. A legnagyobb termőterülettel rendelkező tagországok többségében 1-3 szá-

zalékkal nőhet a növény által elfoglalt terület. Romániában 994 ezer (+1 százalék), Bulgáriában 803 ezer (+<1 százalék), Spanyolországban 733 ezer (+2 százalék), Magyarországon 669 ezer (+1 százalék), Franciaországban 587 ezer hektárról (+2 százalék) takaríthatnak be a gazdák napraforgómagot 2017-ben.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 107-108 ezer forint/tonnáig gyengült a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február első dekádjában. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 103-104 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag február első hetében, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2017. 7. hét	2017. 7. hét/2017. 6. hét (százalék)	2017. 7. hét/2016. 7. hét (százalék)
Napraforgómag	108 791	104	91
Repcemag	122 235

HUF/tonna

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

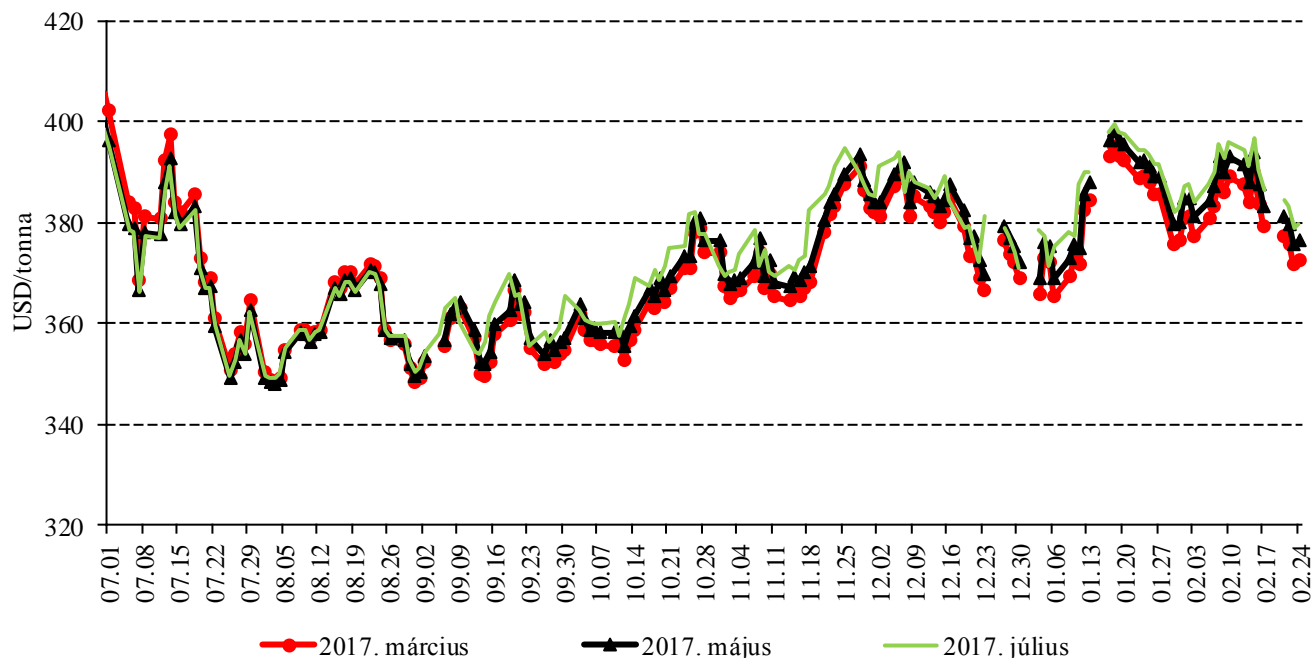
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017.2.22.	2017.2.23.	2017.2.24.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2017. március	HUF/tonna	107 550	107 550	107 550
	Repcemag	2017. augusztus	HUF/tonna	109 000	109 000	109 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. május	EUR/tonna	416	413	410
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. március	USD/tonna	376	372	372

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

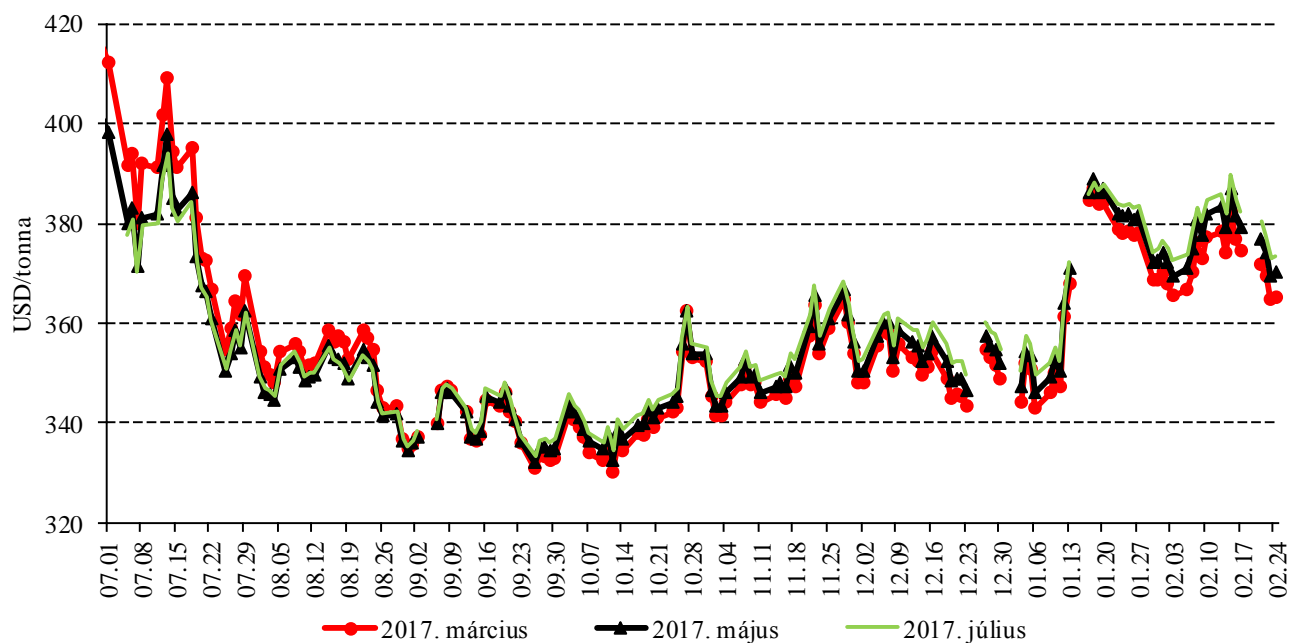
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

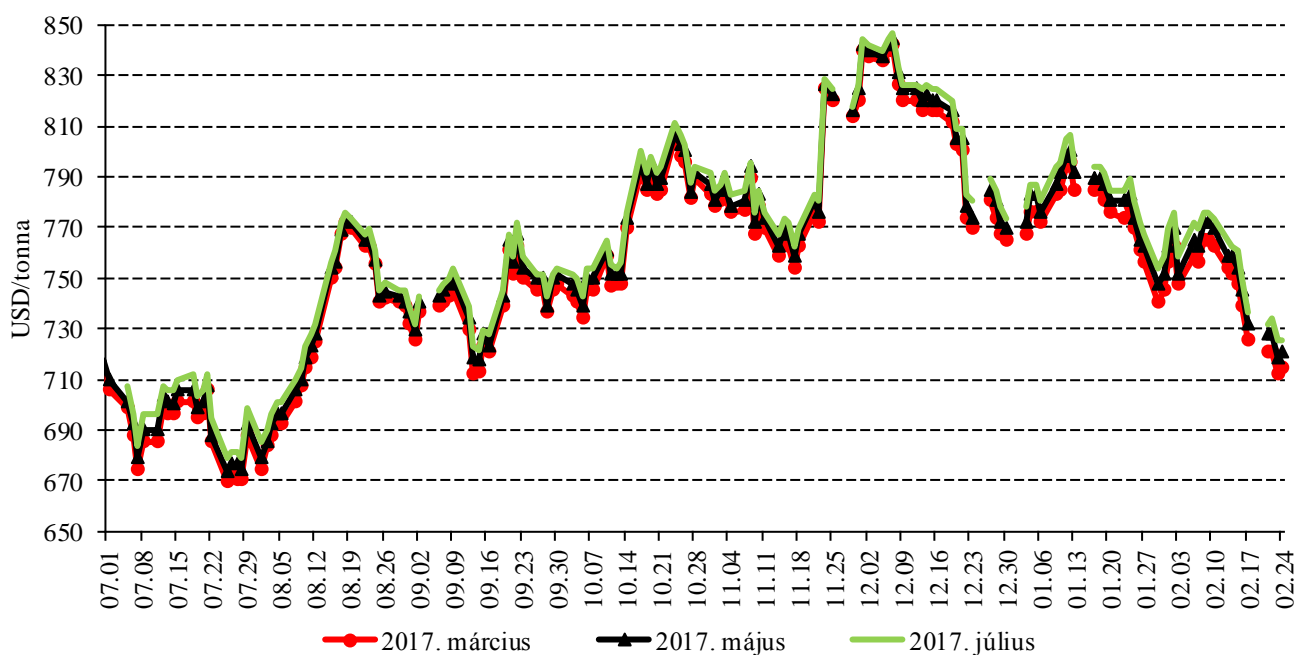
Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

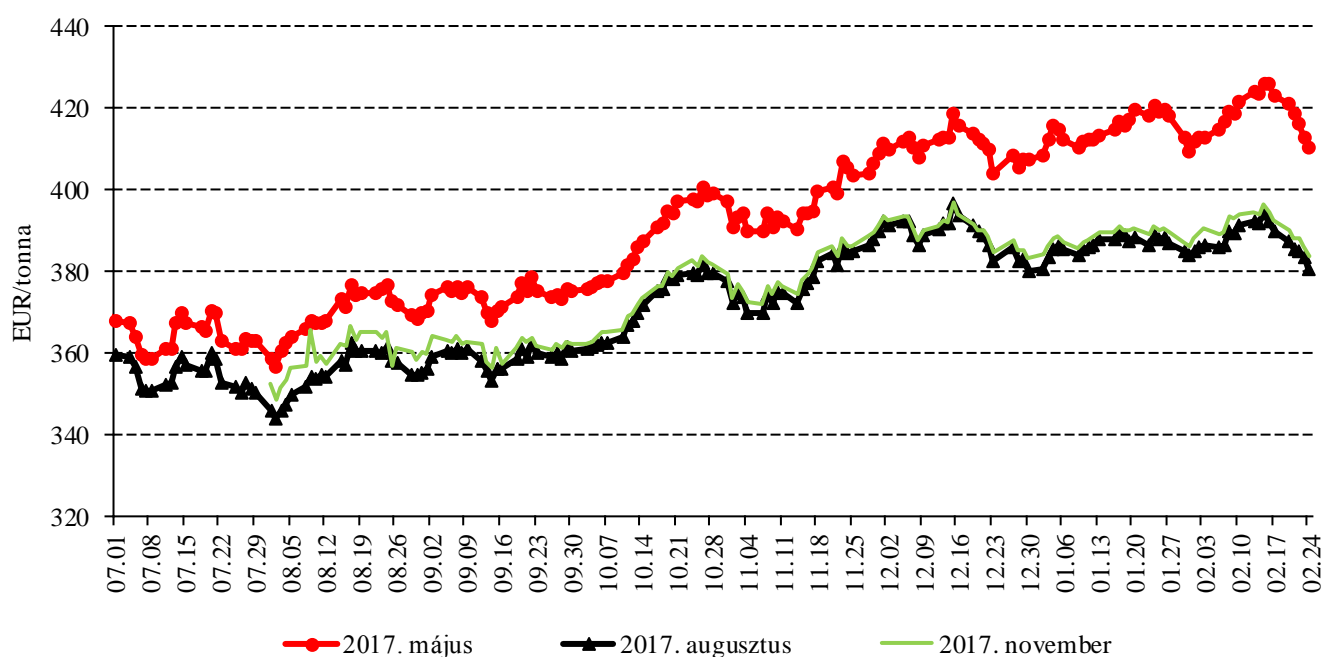
Forrás: CME Group

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

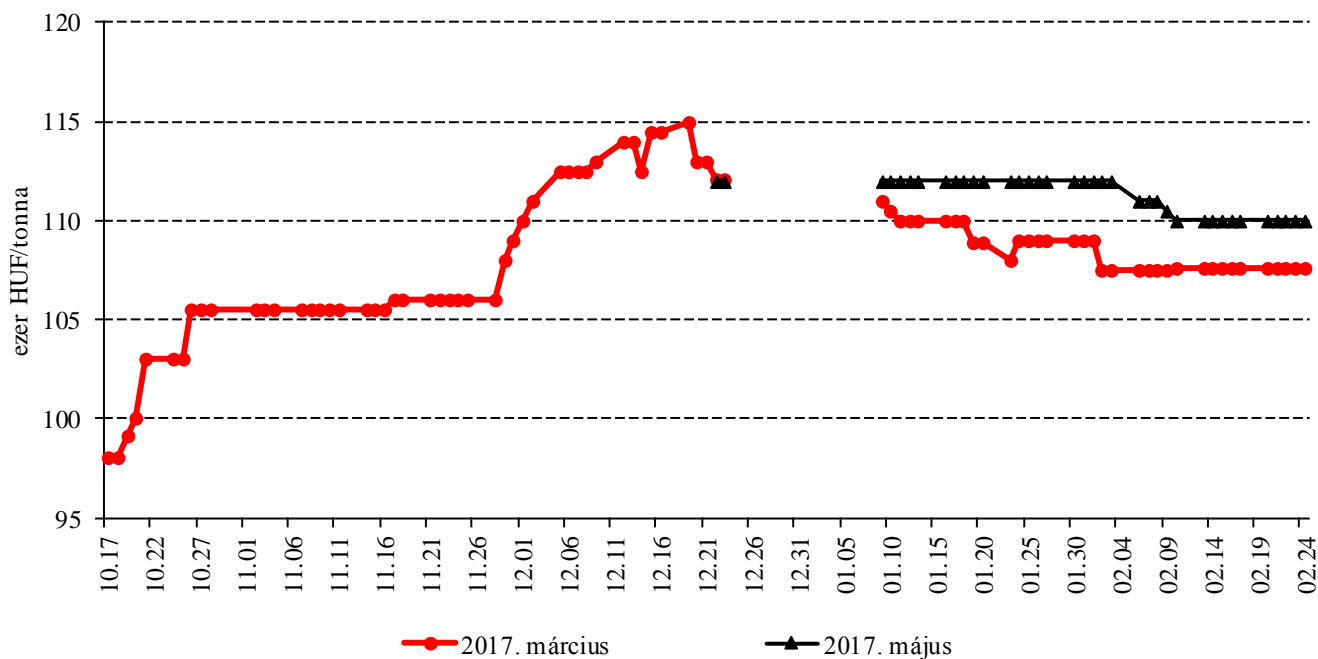
Forrás: CME Group

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

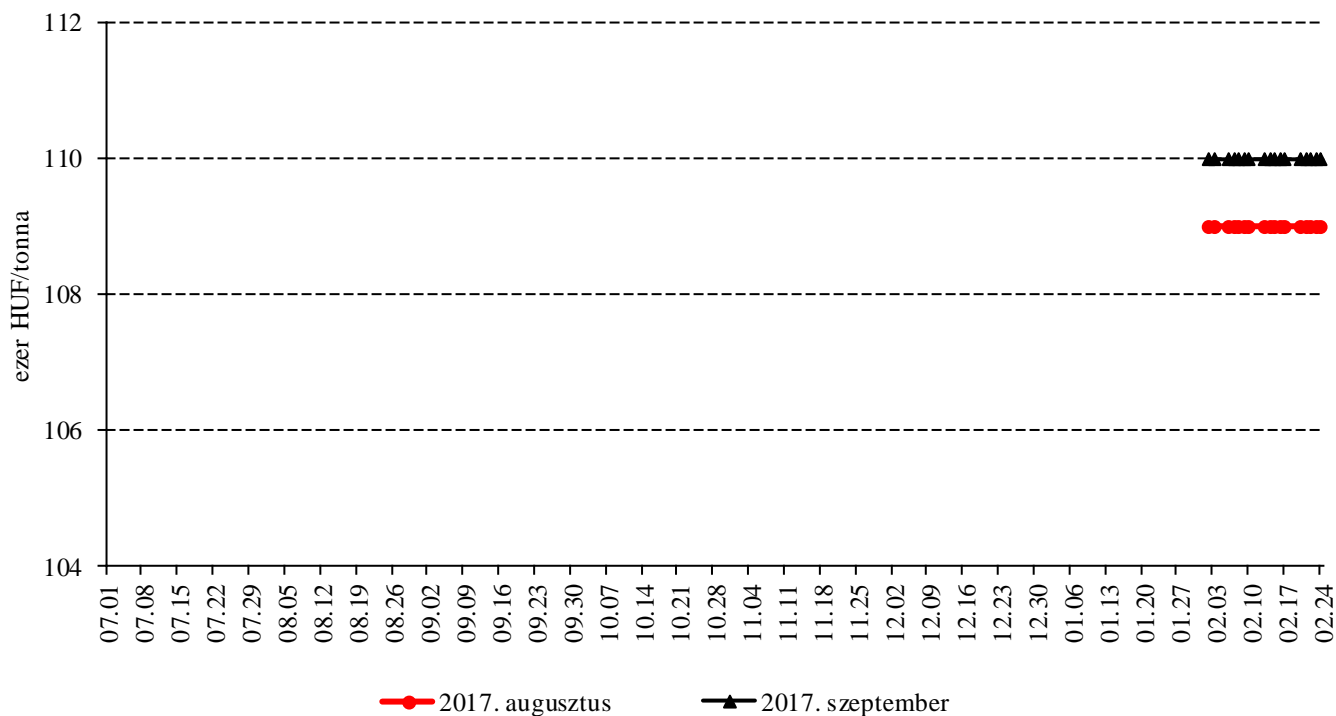
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016–2017)

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. óta nem jegyzi a BÉT-en.

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2017. február 24.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2017. május	410	126 595
	2017. augusztus	381	117 492
	2017. november	384	118 418
	2018. február	386	119 035
	2018. május	385	118 649
	2018. augusztus	370	114 020
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2017. március	372	108 461
	2017. május	376	109 617
	2017. július	380	110 582
	2017. augusztus	380	110 558
	2017. szeptember	374	109 061
	2017. november	370	107 777
SZÓJADARA	2017. március	365	106 343
	2017. május	370	107 756
	2017. július	373	108 752
	2017. augusztus	373	108 528
	2017. szeptember	370	107 820
	2017. október	365	106 375

Forrás: Euronext, CME Group

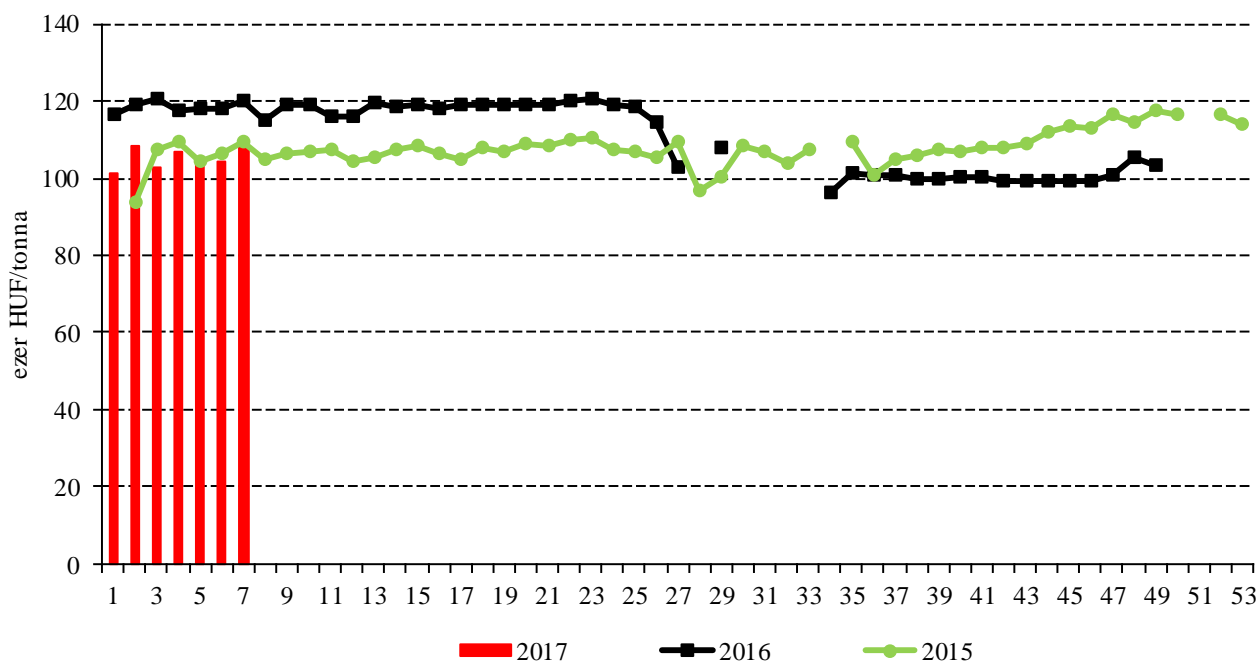
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2017. február 22.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	750	230 438
Napraforgóolaj (finomított)		861	274 894
Szójaolaj (nyers)		788	241 959
Szójaolaj (finomított)		848	241 959
Napraforgódara	Ausztria	220	67 595
Repcedara		240	73 740

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

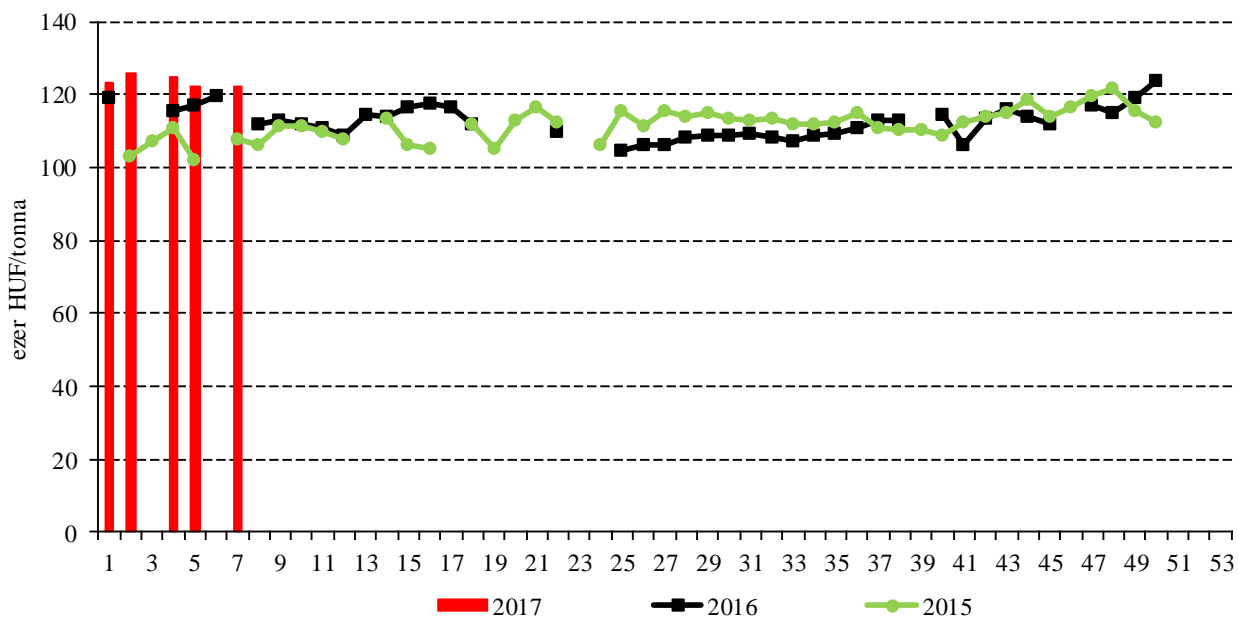
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

					USD/tonna	
		2016.02.04.	2017.02.11.	2016.02.18.	2017.02.25.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	397	410	402	395
		Brazilia FOB	398	409	400	392
		EU CIF, USA-ból	n. a.	433	431	419
		EU CIF Brazíliából	n. a.	432	431	419
		Fekete-tenger FOB	397	397	397	404
	DARA	EU CIF Rotterdam	n. a.	384	391	382
	OLAJ	EU FOB	857	865	822	819
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	453	458	442
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	n. a.	887	879	852
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	415	415	415
	DARA	Ukrajna DAF	n. a.	175	180	180
		Ukrajna FOB	165	165	170	180
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	n. a.	818	810	795
		Fekete-tenger FOB	n. a.	760	755	745
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	788	800	775	745

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva);
n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2016. 7. hét	2017. 6. hét	2017. 7. hét	2017. 7. hét/ 2016. 7. hét (százalék)	2017. 7. hét/ 2017. 6. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	1 103	6 536
	HUF/tonna	228 749	229 933
Napraforgódara	tonna	4 737	8 978	4 856	103	54
	HUF/tonna	59 880	50 489	53 822	90	107
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	1 145	...	1 319	115	...
	HUF/tonna	64 839	...	63 413	98	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január–november	2016. január– november	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	437,07	562,29	128,6
	1206 Napraforgómag	353,42	352,71	99,8
	2304 Szójadara	83,81	90,34	107,8
Import	1205 Repcemag	76,67	86,90	113,3
	1206 Napraforgómag	160,01	146,74	91,7
	2304 Szójadara	430,09	377,92	87,9

Forrás: KSH

